

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jméno: **Daniela Matysová**

Vysoká škola: **FF JU v Č. Budějovicích,**
Ústav estetiky

Obor: **Estetika**

Datum odevzdání posudku: 23. 6. 2013

Oponent práce: **Mgr. Martin Kaplický, Ph. D.**

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Problematika autorství v moderních estetických koncepcích

.....
(téma)

Bakalářská práce Daniely Matysové má velice zajímavé a stále aktuální téma, sledování role autora v teoriích interpretace uměleckých děl. Soustřeďuje se výhradně na teorie vzniklé ve dvacátém století s důrazem na jeho druhou polovinu. Práce je logicky a srozumitelně strukturována do tří celků. V prvním se zabývá autory, kteří popírají znalosti o autorově životě a jeho záměru jako relevantní fakty pro interpretaci uměleckého díla (Monroe C. Beardsley, W. K. Wimsatt); v druhé představuje dvě různé obhajoby nezbytnosti znalosti takovýchto faktů pro interpretaci – texty Kendalla L. Waltona a Erica D. Hirsche; a ve třetí pak přestavuje autora (J. Derrida), který svou pozornost obracel především k problematice povahy textu jako takového a téma jeho vztahu k autorovi pro něj přestává být klíčovým tématem.

Z celé práce je rozpoznat zaujetí autorky o dané téma, ale současně i jakýsi shon, který ji odvádí od právě otevřeného tématu k tématu jinému. To pak vede k určité nevyrovnanosti celé práce, která jednak obsahuje velice zajímavé vhledy, jednak povrchní a neopodstatněná tvrzení. Začnu pochvalou. Autorčino vyvození, že v pozadí Hirschova pojetí interpretace je předpoklad závislosti textu na mluveném vyjádření je velice zajímavé a pozoruhodné. Škoda, jen, že ho autorka doložila pouze jedním citátem (s. 28) a tento motiv nerozvedla více. To může učinit při obhajobě.

Kromě takovýchto vhledů však v práci bohužel najdeme i množství problematických tvrzení. Autorka například na straně 11 tvrdí: „Moderní nedůvěra nad autorem, později antiintencionalistické tendence, se, stejně jako rozmach literární vědy ve vztahu k interpretaci, váže ke dvacátému století; vyústila na pozadí předešlých myšlenkových proudů, především romantismu, jež se zaměřoval na génia, kterému je třeba rozumět v nejlepším případě lépe, než si rozuměl sám, opakovat a znovuprožívat jeho tvůrčí proces, abychom uchopili jedinečnost sdělení, kterým se nám dává, historismu, pozitivismu i tradiční filologie s její psychologickou interpretací a slovy Erika Donalda Hirsche – vzešla díky hnutí v poezii, kdy z požadavků básníků (př. T.S.Eliota), že báseň by měla být objektivní, odtržená od autorových pocitů, spoustu pozdějších teoretiků vyvodilo, že celá literatura být odtržená od autora nutně musí.“ Jako kdyby autorka v jedné větě chtěla vyjádřit najednou předpoklady, povahu i

následnou kritiku antiintencionalistické pozice. Jak se ale váže pojem tvůrce jako génia s požadavkem, proniknout do jeho psychologie? Co přesně je pojmem génia myšleno? Co autorka myslí tradiční filologií? Jak může být báseň objektivní? Bez těchto upřesnění má pasáž bohužel povahu pouhé fráze. Součástí obhajoby by pak mohl být pokus o zodpovězení výše uvedených otázek.

Podobných tezí je však v práci bohužel více. Autorka například na straně 13 tvrdí: “Méně očividné se to zdá u lyrických básní a jiných žánrů, kde se vyslovuje ono „já“ se svými vášněmi a strastmi, kde se dílo píše na pozadí jakoby skutečných autobiografických prožitků. Nejen Wimsatt s Beardsleyem by na to odpověděli, že právě toto „já“ je výsledkem dramatického mluvčího, vypravěče, chcete-li, ne skutečné empirické osoby.” V jakém smyslu je lyrické “já” **výsledkem** dramatického mluvčího? A v jakém smyslu je **výsledkem** vypravěče? Na straně 36 se spojitostí s Ecoovým modelovým čtenářem můžeme dočíst: „Modelový čtenář je ve zkratce čtenář ideální, který dokáže text rozehrát a odpovídat mu v celé jeho komplexní složitosti.” Eco sám však v textu, ke kterému autorka odkazuje, upozorňuje, že termíny jako ideální čtenář, metačtenář či modelový čtenář nejsou vždy synonymní. Generalizující tvrzení, že důvodem proč Nová kritika neotřásla autoritou (opravdu neotřásla?) autorovy intence je jeho koncept „close reading“ (str. 14.) by jistě bylo vhodné založit na studiu více než jednoho textu a především by bylo vhodné na základě dalších textů pojem „close reading“ vysvětlit, což se bohužel nestalo. Ne příliš přesvědčivě působí i autorčino vysvětlení vztahu estetických a mimoestetických kvalit u K. Walltona a její kritika Walltonových “historických podmínek” pro stanovení příslušné kategorie uměleckého díla. Určitě by nebylo od věci představit kritiku Walltonových historických podmínek, kterou přednesl tři roky po publikaci Walltonova článku Daniel Nathan. I na tomto místě by mohla autorka argumentaci doplnit u obhajoby.

Přes uvedené výhrady považuji bakalářskou práci Daniely Matysové za zdařilou a **doporučuji** ji k obhajobě.

Návrh hodnocení: **velmi dobře**

.....
podpis oponenta bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 23. 6. 2013

